

6 ETELÄISEN KESKI-SUOMEN TYÖLLISYYSALUE

Työllisyysaluejohtaja Satu Soutolahti

Toiminnan kuvaus

Työvoimapalveluiden järjestäminen ja työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät ovat muodostaneet kunnille uuden valtionosuustehtävän 1.1.2025 alkaen. Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalue, vastuukuntana Jämsä, vastaa työvoimapalvelujen järjestämisestä Joutsassa, Jämsässä, Keuruulla, Luhangassa, Multialla, Mänttä-Vilppulassa, Petäjävedellä ja Toivakassa. Tavoitteena on edistää työllisyyttä ja elinvoimaa tarjoamalla laadukkaita ja vaikuttavia lakisääteisiä työvoimapalveluja. Työllisyysaluelautakunta aloitti toiminnan valmistelevana elimenä kesäkuussa 2024, ja on toiminut työvoimaviranomaisena vuoden 2025 alusta lähtien.

Työllisyysalue aloitti toiminnan 2.1.2025 ja palveluiden siirto työllisyysalueelle onnistui tavoitteiden mukaisesti niin, että lakisääteiset palvelut pystyttiin turvaamaan ilman palvelukatkoksia. Vuosi 2026 on ollut toiminnan vakiinnuttamisen ja kehittämisen vuosi. Työllisyysalue vahvisti paikallista toimintamallia, yhdenvertaisia palveluja ja kuntien, työnantajien ja koulutustoimijoiden yhteistyötä tavoitteena vakaa ja vaikuttava toiminta. Vuonna 2027 on toiminnan kehittämisen ja palveluiden ja yhteistyön vaikuttavuuden vahvistamisen vuosi.

Palvelun toteutumisesta kertovat valtakunnalliset vertailumittarit osoittavat, että tässä työssä on onnistuttu palvelunjärjestämisen näkökulmasta. Eteläisen-Keski-Suomen ja ennen kaikkea Jämsän työttömyystilanne on ollut vaikea koko vuoden 2026 ajan. Työttömyysprosentti alueella on vaihdellut 13,6 ja 15,8 % välillä ja Jämsässä 14,8 ja 18,1 % välillä. Keski-Suomen työttömyysprosentti on vaihdellut 14,3 ja 16,1 % välillä ja koko valtakunnan työttömyysprosentti on vaihdellut 11,8 ja 13,2 % välillä.

Työttömyyden keskeisiä tilastoja on hyvä seurata palvelusuunnittelun tukena, mutta ne eivät ole kattava indikaattori palveluiden vaikuttavuudesta nykyisessä taloustilanteessa. Työttömyyden kehittyminen on kiinni ennen kaikkea yleisen talouden tilanteen kehittymisestä, ja taas lakisääteisen työvoimapalvelun järjestämistä ja vaikuttavuutta määrittävät voimassa olevat lait ja asetukset.

Työllisyysalue tuottaa lakisääteiset työvoimapalvelut, ja palvelua voidaan painottaa kuntien strategioiden ja tavoitteiden mukaisesti lainsäädännön rajoissa.

Alueella on saatu loppuvuonna 2026 useita hyviä elinvoiman investointiuutisia. Työllisyyspalveluiden osalta ennakoitaan positiivisia vaikutuksia myös alueen työmarkkinatilanteeseen.

Tavoitteet vuodelle 2027

Ensimmäisen toimintavuoden 2025 tavoitteiden mittarit liittyivät toiminnan käynnistymiseen ja hyvin toimintatapojen luomiseen. Tiedolla johtamisen työkalut ja sen myötä mittarit tarkentuivat vuodesta 2026 alkaen koskemaan myös asiakaspalvelun tilastollista tarkastelua.

Työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet

Valtioneuvosto vahvisti yleisistunnossaan 19.12.2024 seuraavat työllisyyden edistämisen valtakunnalliset tavoitteet vuosille 2025–2027, tavoitteet ovat tulleet voimaan 1.1.2025:

1. Taataan yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut kaikille asiakkaille molemmilla kansalliskielillä
2. Nostetaan matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllisyyttä
3. Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä vaikuttavilla ja etuusmenoja vähentävillä palveluilla
4. Tuetaan ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta työvoimapula-aloille
5. Vahvistetaan alueen elinvoimaa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa

Sopijakunnilta pyydettiin lausunnossa kommentteja työvoimapalvelun tavoitteidenasetteluun. Palvelun osalta ehdotettujen tavoitteiden täydentävät ja tarkentavat työllisyysohjelman 2026 tavoitekokonaisuutta. Lausuntojen perusteella tavoitteisiin on vuodelle 2027 lisätty työllisyysalueen kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannustenjaon läpinäkyvyyden ja kuntakohtaisen kustannusseurannan kehittäminen.

Eteläisen Keski-Suomen työllisyysalueen toiminnan tavoitteet vuodelle 2027

- Oikea-aikainen lakisääteinen työvoimapalvelu
- Työllistymisen tukeminen - yksilölliset valmennuspolut ja työttömyysjaksojen lyhentäminen
- Työn ja työntekijän kohtaaminen - työnantajayhteistyön vahvistaminen ja kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen sekä työvoiman liikkuvuuden tukeminen
- Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus – kehitetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelua
- Joustavat koulutusratkaisut - Oppilaitosyhteistyön edistäminen ja koulutusratkaisuiden etsiminen työelämän tarpeisiin
- Tehokas resurssien käyttö - painotus vaikuttavuuteen, kehitetään työllisyysalueen ja kuntien itse tuottamia palveluita
- Tiedolla johtaminen - Power BI -raportoinnin kehittäminen ja hyödyntäminen päätöksenteon tukena
- Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen
- Työllisyysalueen kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannustenjaon läpinäkyvyyden ja kuntakohtaisen kustannusseurannan kehittäminen

Omistajan asettamat tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki				
Tavoite	Yhdenvertaisuus ja saavutettavuus – kehitetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelua			
Mittari	Palkkatukijaksot, +55 työllistämistukijaksot ja Nuoret töihin - rekrytukijaksot, vuonna 2027 tehdyt myönteiset päätökset	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027	
		50	55	
Mittari	Kasvokkain toteutetun palvelun osuus työnhakukeskusteluista ja täydentävistä työnhakukeskusteluista	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027	
		30,6	45	
Mittari	Maahanmuuttajien työelämään kiinnittyminen: ulkomaalaisten työttömien työnhakijoiden osuus ulkomaalaisesta työvoimasta, tavoiteltu prosenttimuutos tarkoittaa noin 50 ulkomaalaisen työnhakijan työllistymistä alueella	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027	
		44,8	38	
Mittari	Ulkomaalaisten työnhakijoiden osallistuminen koulutukseen (työvoimakoulutus, omaehtoinen koulutus ja muut koulutukset yhteensä), koulutuksessa olevat työnhakijat, kuukausien keskiarvo	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027	
		165	165	

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki, Vahva elinkeinoelämä			
Tavoite	Tiedolla johtaminen - Power BI -raportoinnin kehittäminen ja hyödyntäminen päätöksenteon tukena		
Mittari	Power BI -raportoinnin säännöllinen hyödyntäminen toiminnan, talouden ja palveluiden vaikuttavuuden seurannassa.	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		126	130

Muut tavoitteet

Hyvinvoiva ja turvallinen kaupunki, Vahva elinkeinoelämä			
Tavoite	Joustavat koulutusratkaisut - Oppilaitosyhteistyön edistäminen ja koulutusratkaisuiden etsiminen työelämän tarpeisiin		
Mittari	Työvoimakoulutukseen osallistuneiden määrä	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		126	130

Pito- ja vetovoimainen kuntatyönantaja			
Tavoite	Henkilöstön hyvinvointi ja osaamisen kehittäminen		
Mittari	Henkilöstön työpaikkakokoukset	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		4	4
Mittari	Henkilöstön osallistuminen koulutuksiin, osallistumiskerrat	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		300	300

Omistajan asettamat tavoitteet

Vahva elinkeinoelämä			
Tavoite	Työn ja työntekijän kohtaaminen - työnantajayhteistyön vahvistaminen ja kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen sekä työvoiman liikkuvuuden tukeminen		
Mittari	Työnantajakontaktien määrä	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		790	1 000
Mittari	Osallistuminen kansainvälisen rekrytoinnin tapahtumiin	Tavoite 12/2027	
		1	
Mittari	Työvoiman määrän kehitys, alueen työvoiman määrä hlöä	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		20 308	20 300
Mittari	Ulkomaisen työvoiman määrän kehitys, ulkomaisen työvoiman määrä hlöä	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		764	780

Tavoite	Työllistymisen tukeminen - yksilölliset valmennuspolut ja työttömyysjaksojen lyhentäminen		
Mittari	Jatkuvien työttömyysjaksojen kesto viikkoina	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		67	60
Mittari	Valmennukseen osallistujien määrä	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		290	350
Tavoite	Oikea-aikainen lakisääteinen työvoimapalvelu		
Mittari	Alkuhaastattelut toteutuvat lakisääteisessä ajassa, tällä hetkellä alkuhaastattelu on järjestettävä 10 päivän kuluessa, mittarissa keskimääräinen alkuhaastattelun toteutumisaika vrk	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		8	8
Mittari	Suunnitelmien ajantasaisuus, ajantasaisten suunnitelmien prosenttiosuus	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		71	75
Mittari	Työvoimapolitiittisen lausunnon käsittelyaika, lakisääteinen aika 10 vrk	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		10	10
Tavoite	Tehokas resurssien käyttö - painotus vaikuttavuuteen, kehitetään työllisyysalueen ja kuntien itse tuottamia palveluita		
Mittari	Kehitetyt vaikuttavuuden arvioinnin mittarit ja tilastot	Lähtöarvo 12/2026	Tavoite 12/2027
		4	6
Mittari	Kehitetään palvelun työnjohdollisia vaikuttavan työn ohjeita		Tavoite 12/2027
			10
Tavoite	Työllisyysalueen kustannusten kasvun hillitseminen ja kustannustenjaon läpinäkyvyyden ja kuntakohtaisen kustannusseurannan kehittäminen		
Mittari	Työllisyysalueen palvelun kokonaiskustannusten pysyminen talousarvion asettamassa raamissa, kustannukset yhteensä, euroa		Tavoite 12/2027
			4 824 937
Mittari	Kehitetään yksityiskohtaisempi talouden ja palvelukustannusten seurannan raportointi sopijakunnille		Tavoite 12/2027
			1

Toiminnan ja talouden kehittäminen suunnitelmavuosina 2027 - 2029

Työllisyysalueen toimintaa ja taloutta kehitetään tiiviissä yhteistyössä työllisyysalueen kuntien kanssa. Uudistuksen valtakunnallisten tavoitteiden ja kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti työllisyysalueen toimintaa ja palveluita kehitetään vastaamaan tehokkaasti ja vaikuttavasti paikallisten työmarkkinoiden tarpeisiin. Työllisyyden hoidon ja työllisyyspalveluiden mittareita ja tiedolla johtamisen työkaluja kehitetään edelleen vuoden 2027 aikana.

Tunnusluvut ja määrärahat

Tunnusluvut	TP 2025	TA+LTA 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Valmennusten toteutunut määrä (palvelujaksot)	166	270	350	350	350
Palkkatuki yksityinen (€)	561 615	457 655	457 655	457 655	457 655
Starttiraha (€)	246 924	340 001	365 000	365 000	365 000
Valmennukset ja työvoimakoulutus (€)	160 770	225 000	235 000	235 000	235 000

Tuloslaskelma

Ulkoiset ja sisäiset	TP 2025	TA+lta 2026	TA 2027	TS 2028	TS 2029
Liikevaihto	3 366 316	3 594 101	3 684 691		
Liiketoiminnan muut tuotot	935 269	1 022 656	1 138 128		
Tuet ja avustukset	-816 792	-882 656	-998 129		
Materiaalit ja palvelut	-634 104	-682 500	-747 999		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 614	-10 000	-11 000		
Ostot tilikauden aikana	-19 614	-10 000	-11 000		
Palvelujen ostot	-614 490	-672 500	-736 999		
Henkilöstökulut	-2 727 744	-2 926 601	-2 961 692		
Palkat ja palkkiot	-2 225 177	-2 370 485	-2 389 341		
Henkilösivukulut	-502 567	-556 116	-572 351		
Eläkekulut	-433 815	-475 993	-496 343		
Muut henkilösivukulut	-68 752	-80 123	-76 008		
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot					
Liiketoiminnan muut kulut	-119 301	-125 000	-115 000		
Liikelylijäämä (-alijäämä)	3 644		0		
Rahoitustuotot ja -kulut					
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunaisia eriä	3 644		0		
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	3 644		0		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	3 644		0		

Riskienhallinta

Työllisyysalueen tunnistetut riskit on luokiteltu operatiivisiin, strategisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin sekä niitä on arvioitu riskin vaikutuksen ja tapahtuman todennäköisyyden perusteella. Riskin toteutumisen vaikutusta arvioidaan viisiportaisella asteikolla: ei vaikutusta (1), vähäinen vaikutus (2), selkeä vaikutus (3), vakava vaikutus (4), erittäin vakava vaikutus (5). Samoin on arvioitu riskin todennäköisyyttä: hyvin epätodennäköinen (1), epätodennäköinen (2) mahdollinen (3), todennäköinen (4), hyvin todennäköinen (5). Näin arvioidut luvut (vaikutus x todennäköisyys) on kerrottu keskenään, jolloin on saatu tapahtuman riskiluku.

Operatiiviset riskit

Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Henkilöstön jaksaminen	3	3	9
Toimenpide	Jatkuva keskustelu arjessa työn tavoitteista		
Toimenpide	Riittävän henkilöstömäärän turvaaminen		
Toimenpide	Selkeät toimenkuvat ja vastuiden jakaminen		
Toimenpide	Sijaisuusvastuiden jakautuminen tasapuolisesti		
Toimenpide	Tasapuolisesti jakautuvat asiakasmäärät		
Toimenpide	Tilanteiden purku mahdollisimman nopeasti		
Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Henkilöstön kuormitus tilanteet eri puolilla aluetta	3	4	12
Toimenpide	Hyödynnetään kiertävän työntekijän resurssia		
Toimenpide	Työtä tasataan kohdistamalla asiantuntijaresurssia tilanteen mukaan		
Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Poikkeukselliset olosuhteet ja niistä johtuva työvoimaviranomaisen erityistehtävän täyttäminen	4	3	12
Toimenpide	Hyvä varautumissuunnittelu		
Toimenpide	Osallistuminen varautumisharjoituksiin		
Toimenpide	Poikkeustilanteen varautumissuunnitelma ja vastuiden jako		
Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Työllisyysalueen asiakastietojärjestelmien käyttökatkokset, väärinkäytökset ja kyberhyökkäykset	3	3	9
Toimenpide	Mukanaolo kehittämissryhmissä, ennakointi, tiedottaminen erilaisista kyber-hyökkäys tilanteista, henkilöstön kouluttaminen, esihenkilöiden tietoisuus, työohjeet		

Strategiset riskit

Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Työvoiman määrän laskeminen alle 20 000 ja velvoite lakisääteisten työvoimapalveluiden järjestämiseen uudelleen	4	4	16
Toimenpide	Aktiiviset neuvottelut naapurikuntien kanssa		
Toimenpide	Alueen hyvä maine naapurikunnissa		
Toimenpide	Hyvän yhteistyön rakentaminen		
Toimenpide	Kustannustehokkaan rakenteen ja palveluiden luominen		
Toimenpide	Vaikuttavien palveluiden ja toimivan organisaation vakiinnuttaminen		

Taloudelliset riskit

Riski	Vaikutus	Tod. Näk	Riskitaso
Suuri äkillinen negatiivinen rakennemuutostilanne	4	3	12
Toimenpide	Henkilöresurssin kohdentaminen rakennemuutoksen kohteena olevan kunnan asiakaspalveluun		
Toimenpide	ÄRM-suunnitelman pitäminen ajan tasalla yhteistyössä kuntien kanssa		